

# ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ВРАЗЛИВОСТІ ЦІЛЬОВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ ДО ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ



Грудень 2023 р.





# ДИЗАЙН

# ДОСЛІДЖЕННЯ/

# МЕТОДОЛОГІЯ

Дослідження було проведене дослідницькою агенцією Info Sapiens на замовлення Представництва Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) у вересні-жовтні 2023 року.

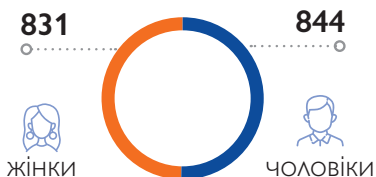
Дослідження було здійснене шляхом національно-репрезентативного опитування методом особистих або телефонних інтерв'ю з представниками цільових груп та глибинних інтерв'ю з експертами, які працюють з даними групами населення.

## КІЛЬКІСНИЙ ЕТАП



Загалом було опитано 1675 осіб, щонайменше по 100 респондентів в кожній з таких цільових груп (ЦГ\*):

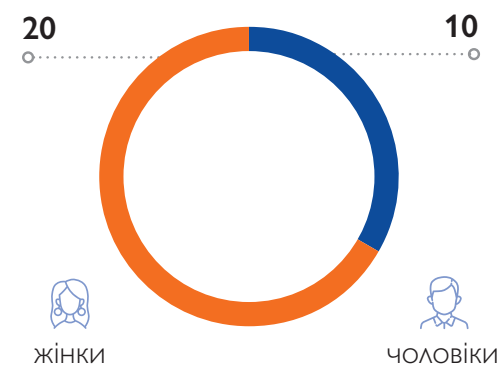
- ✓ внутрішньо переміщені особи в місцях (центрах) колективного проживання
- ✓ внутрішньо переміщені особи, які проживають у громадах в окремому житлі
- ✓ люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України
- ✓ трудові мігранти
- ✓ безробітні особи
- ✓ наймані особи, які мають низький рівень оплати праці та шукають тимчасову роботу
- ✓ особи, які перебувають у конфлікті із законом або мають досвід позбавлення волі
- ✓ працівники/-ці секс-бізнесу
- ✓ люди, залежні від наркотиків
- ✓ люди, залежні від алкоголю
- ✓ бездомні особи
- ✓ особи без житла, які перебувають у місцях тимчасового перебування
- ✓ особи з інвалідністю (зокрема з ампутаціями внаслідок війни)
- ✓ учні та випускники професійно-технічних навчальних закладів
- ✓ представники ЛГБТ-спільноти
- ✓ контрольна група осіб, які не належать до жодної із зазначених вище вразливих груп



## ЯКІСНИЙ ЕТАП



Загалом під час кількісного етапу проведено **30 глибинних інтерв'ю (ГІ) з експертами**, які спеціалізуються на роботі з цільовими аудиторіями (не менше 2 експертів на кожну цільову групу, окрім контрольної). ГІ проводилися онлайн за допомогою Zoom або по телефону.



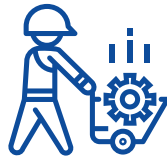
\* за винятком територій під тимчасовим військовим контролем Російської Федерації



# СИТУАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ АБО ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ, ВИЗНАЧЕНІ У ДОСЛІДЖЕННІ:



Примушують  
жебракувати або  
продають для цієї мети



Продають для якихось  
робіт або змушують  
фізично працювати —  
наприклад,  
на будівництві,  
у сільському  
господарстві



Примушують  
до проституції або  
зйомок порнографічних  
матеріалів, продають  
для залучення  
до сексуальних послуг



Продають або  
передають для  
вилучення органів



Примушують до участі  
в злочинній діяльності,  
наприклад, у грабунках,  
шахрайстві/передачі  
наркотиків



Були експлуатовані  
збройними  
формуваннями



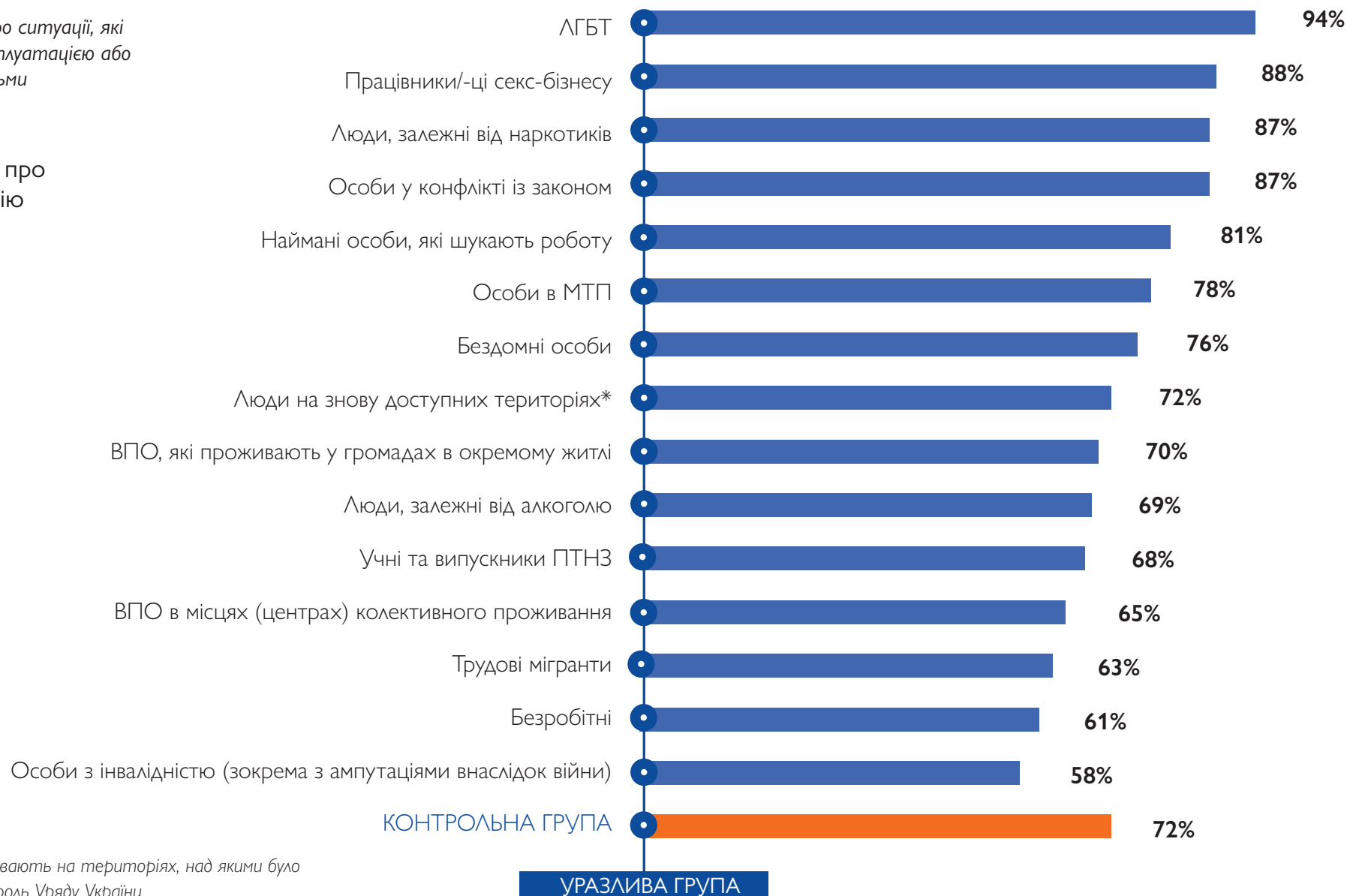
Незаконно всиновляють  
(удочеряють) дітей  
для їх подальшого  
використання  
(примусова праця,  
проституція)



# ОБІЗНАНІСТЬ ПРО СИТУАЦІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВСЕРЕДИНІ ЦІЛЬОВОЇ ГРУПИ

Обізнаність про ситуації, які пов'язані із експлуатацією або торгівлею людьми

Чули хоча б про одну ситуацію



\*люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України



# ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ ПОТРАПЛЯННЯ В СИТУАЦІЮ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВСЕРЕДИНІ ЦІЛЬОВОЇ ГРУПИ

Ймовірність того, що «люди, такі як ви», можуть потрапити хоч в одну ситуацію експлуатації або торгівлі людьми

Може трапитися хоч одна ситуація



\*люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України



# ОЦІНКА ОСОБИСТОГО РИЗИКУ ПОТРАПЛЯННЯ У СИТУАЦІЮ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЧИ НАСИЛЬСТВА



Відповіді на питання «Чи є  
ймовірність того, що вас  
спробують втягнути в яку-небудь  
ситуацію торгівлі людьми?»,  
% респондентів

Цього однозначно  
ніколи зі мною  
не трапиться

Безробітні  
Учні та випускники ПТНЗ  
Наймані особи, які шукають роботу

ВПО в місцях (центрах) колективного проживання

ВПО, які проживають у громадах в окремому житлі

Люди на знову доступних територіях\*

Особи з інвалідністю (зокрема з ампутаціями внаслідок війни)

Трудові мігранти

ЛГБТ

Люди, залежні від алкоголю

Особи у конфлікті із законом

Особи в МТП

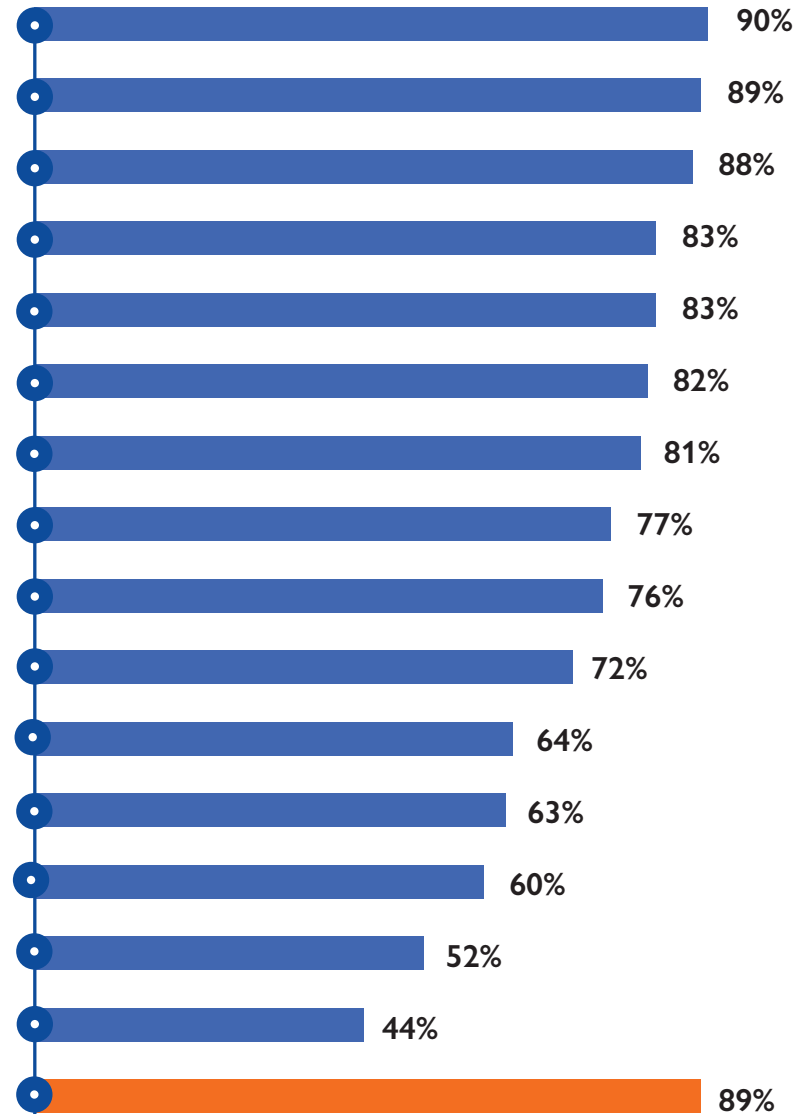
Люди, залежні від наркотиків.

Бездомні особи

Працівники/-ці секс-бізнесу

КОНТРОЛЬНА ГРУПА

УРАЗЛИВА ГРУПА



\*люди, які проживають на територіях, над якими було  
відновлено контроль Уряду України



## ПРОПОЗИЦІЇ, ЯКІ МАЮТЬ

## ОЗНАКИ РИЗИКОВАНOSTІ, ВИЗНАЧЕНІ У ДОСЛІДЖЕННІ



Працювати в Україні, в іншому населеному пункті (не там, де ви живете) без офіційно оформленого трудового договору



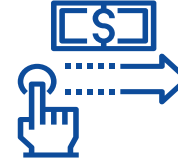
Працювати в іншій країні без офіційно оформленого трудового договору



Поїхати в іншу країну з нелегальним перетинанням кордону



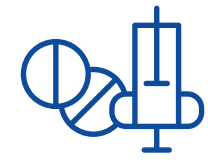
Знайомитися із заможними людьми для зустрічей або шлюбу



Виконати сумнівну або незаконну роботу, яка добре оплачується



Взяти у борг велику суму грошей



Спробувати наркотичні речовини (у тому числі легальні, які продаються в аптеці)



Взяти участь у еротичних фотосесіях або працювати в секс-бізнесі



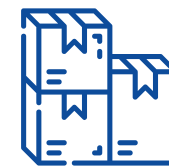
Поїхати за кордон, щоб взяти участь у збройних формуваннях як найманець



Поїхати в прифронтову зону або на окуповані території з метою заробітку (не враховуючи призову в армію)



Працювати на нелегальному підприємстві



Передавати пакунки з невідомим вмістом



Працювати в обмін на безкоштовне харчування та проживання



Поїхати в невідомому напрямку без точного маршруту

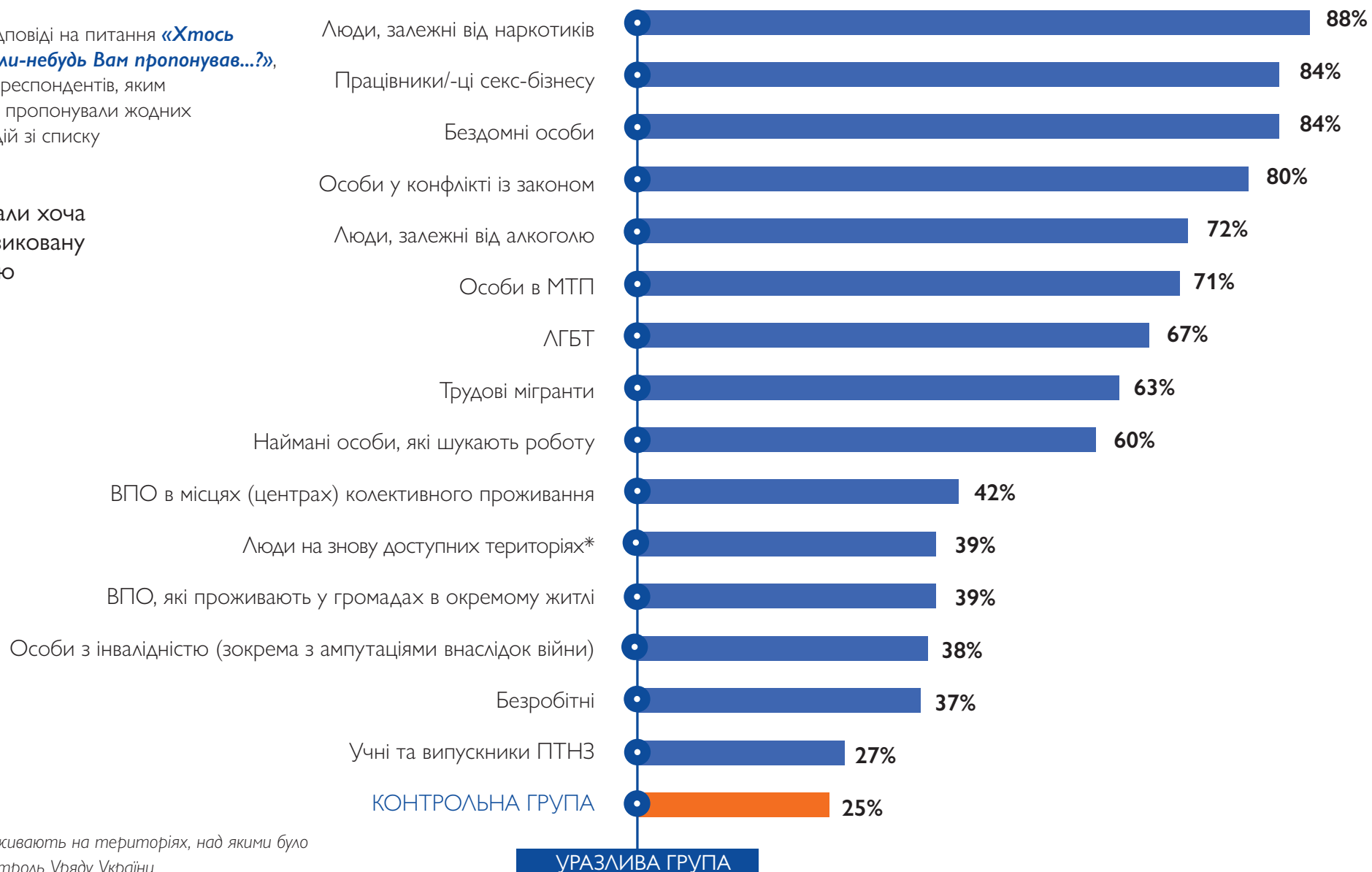


# ДОСВІД ОТРИМАННЯ РИЗИКОВАНИХ ПРОПОЗИЦІЙ



Відповіді на питання «Хтось коли-небудь Вам пропонував...?»,  
% респондентів, яким  
не пропонували жодних  
з дій зі списку

Пропонували хоча  
б одну ризиковану  
пропозицію



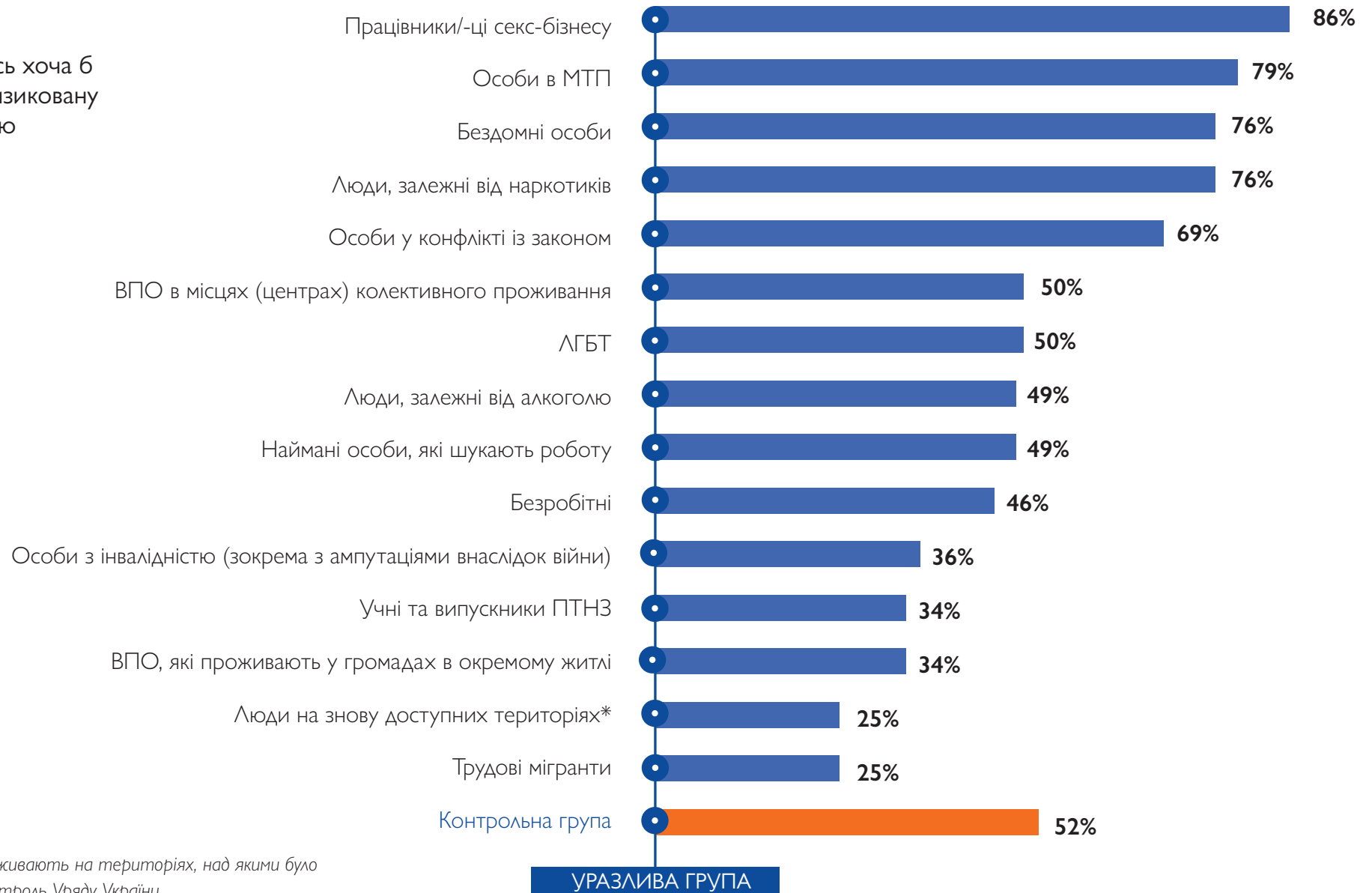
\*люди, які проживають на територіях, над якими було  
відновлено контроль Уряду України





# ГОТОВНІСТЬ ПРИЙНЯТИ РИЗИКОВАНІ ПРОПОЗИЦІЇ

Погодились хоча б  
на одну ризиковану  
пропозицію



\*люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України



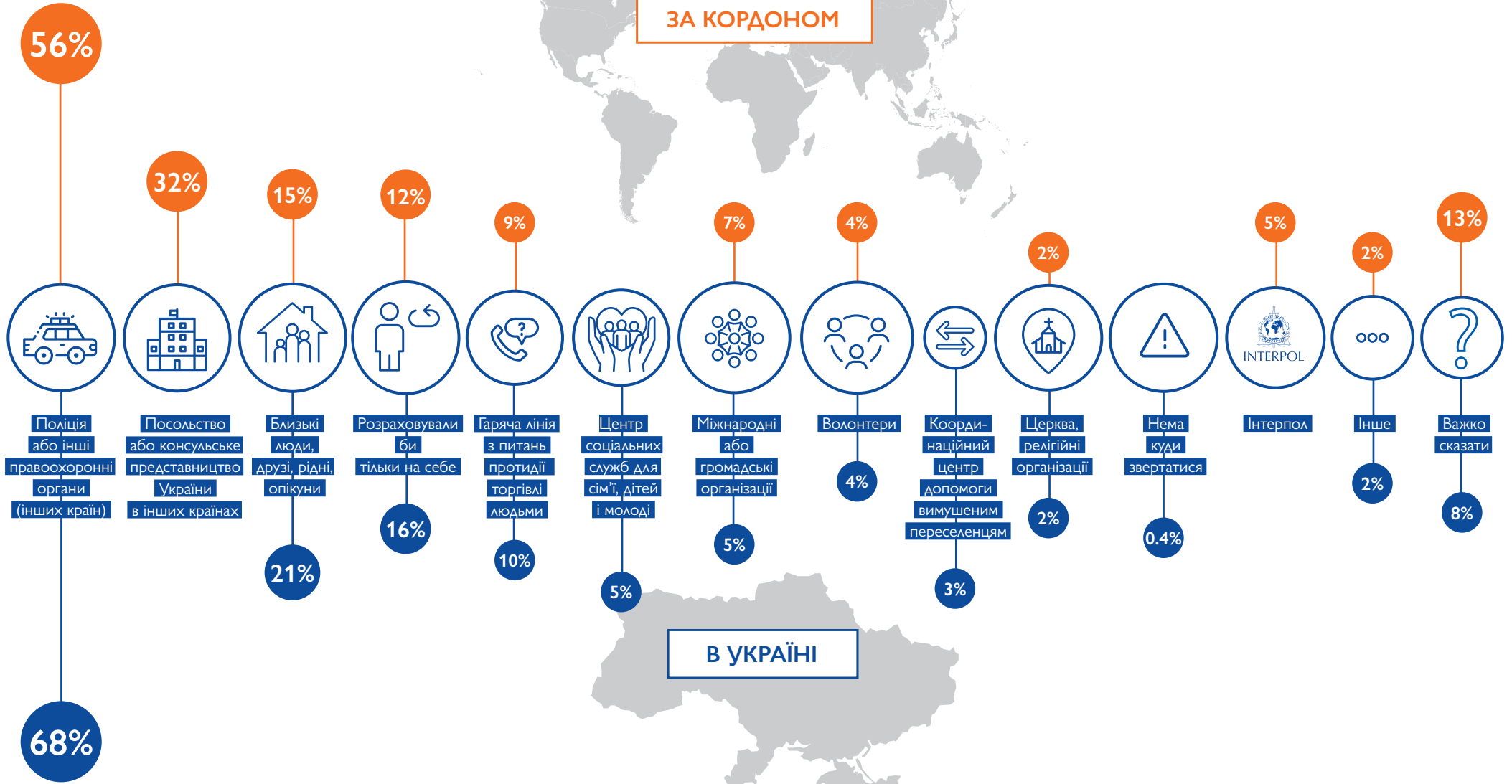
# КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ ПО ДОПОМОГУ?



ЗА КОРДОНОМ



В УКРАЇНІ



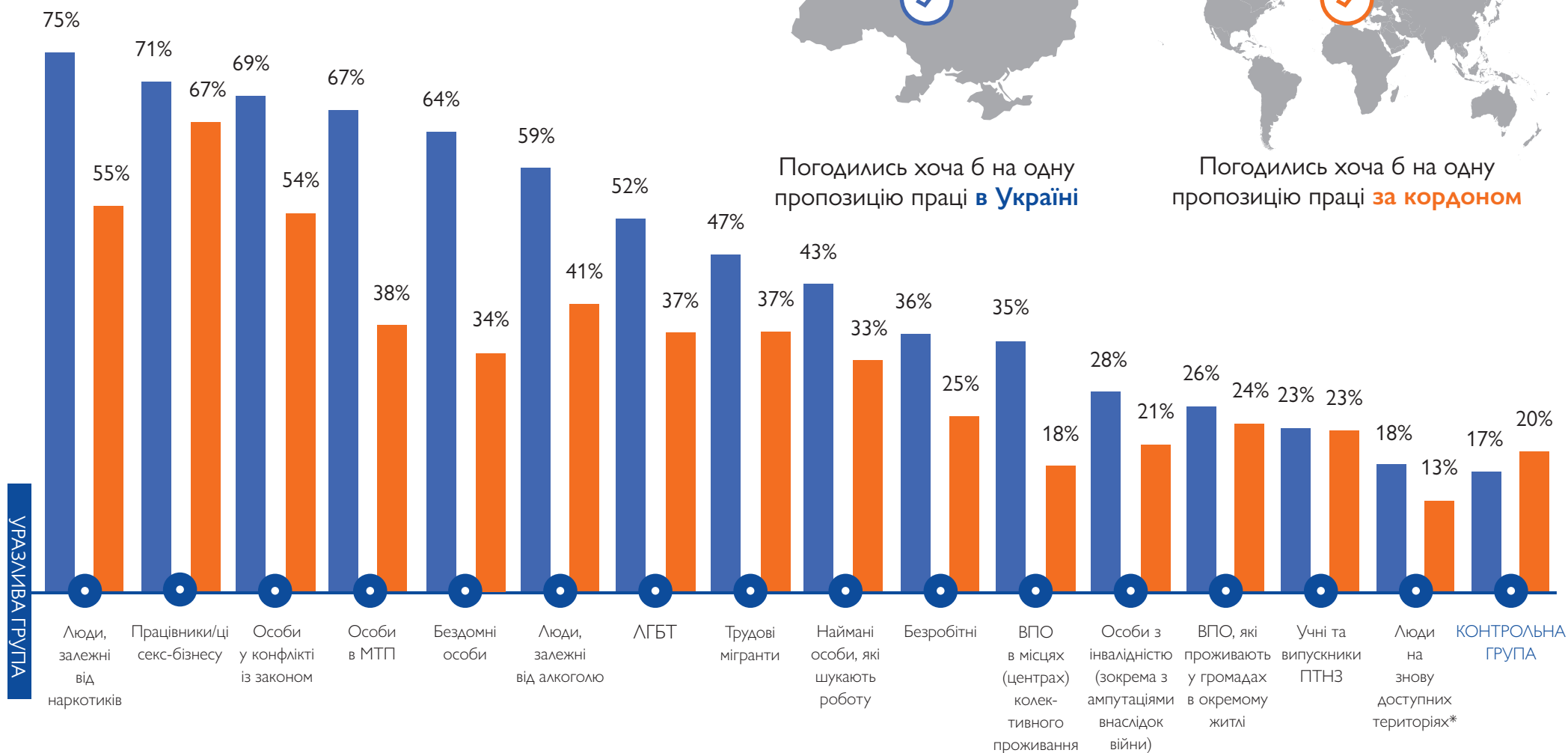


# СТАВЛЕННЯ ДО ПРОПОЗИЦІЙ РОБОТИ БЕЗ ОФІЦІЙНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ



Погодились хоча б на одну пропозицію праці **в Україні**

Погодились хоча б на одну пропозицію праці **за кордоном**



\*люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України

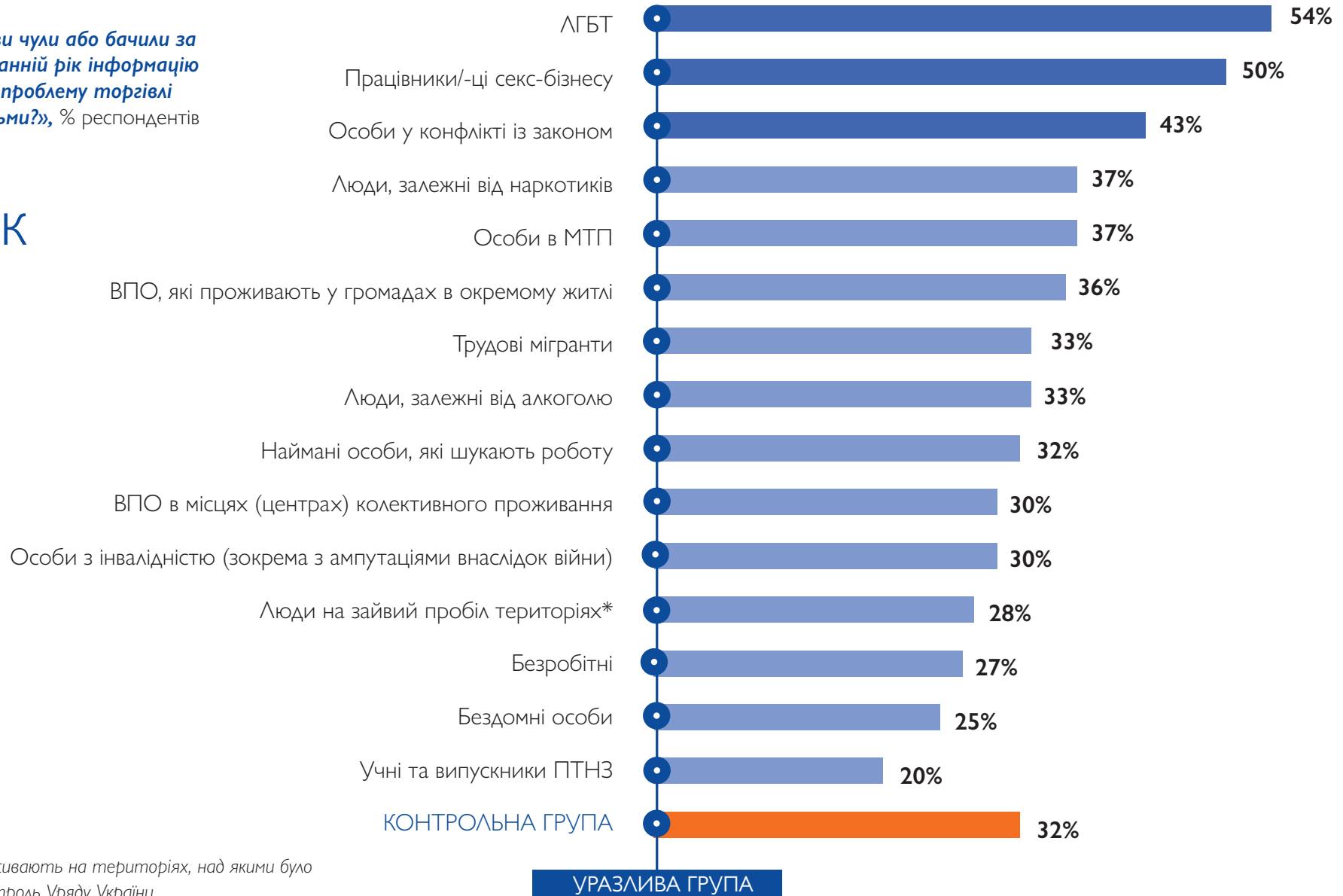


# ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРОБЛЕМУ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ



Чи ви чули або бачили за останній рік інформацію про проблему торгівлі людьми?», % респондентів

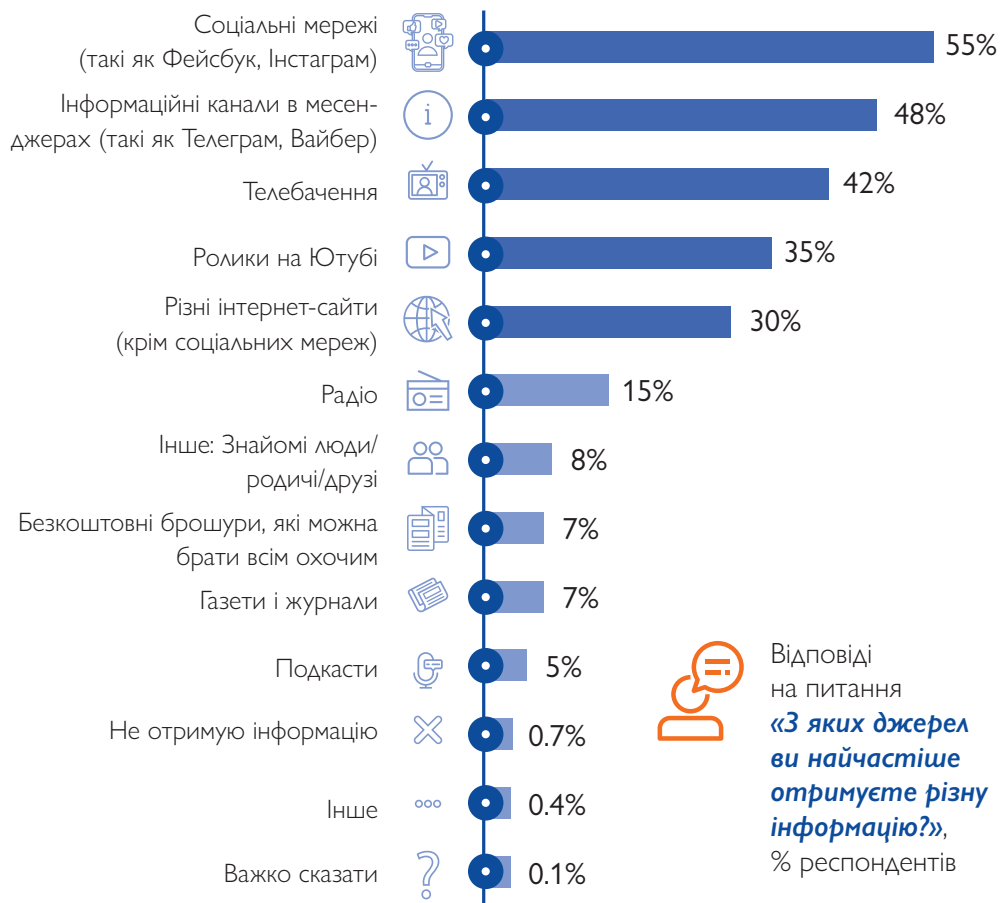
✓ Так



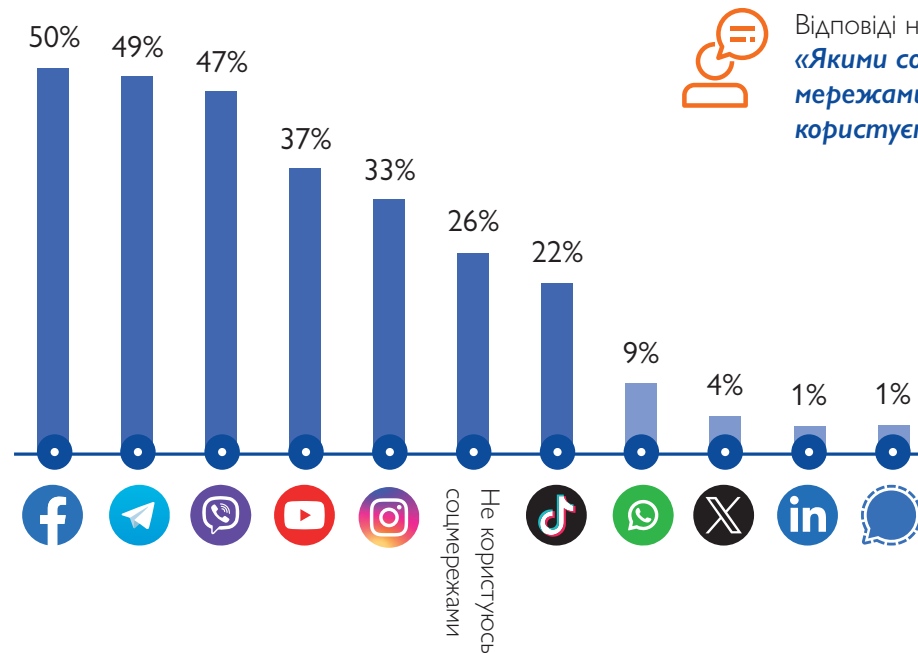
\*люди, які проживають на територіях, над якими було відновлено контроль Уряду України



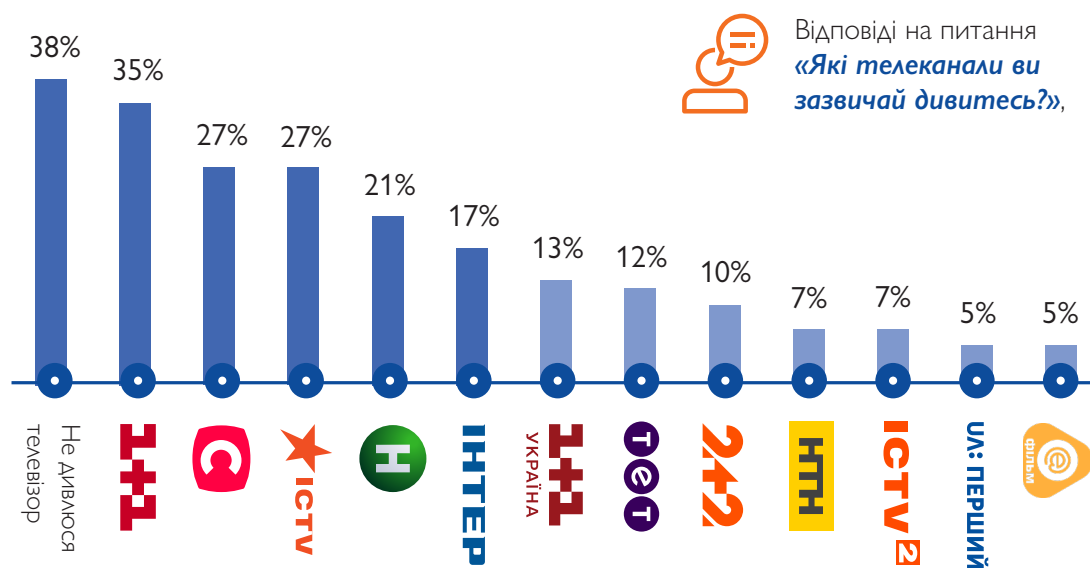
# КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ ЩОДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТОРГІВЛЮ ЛЮДЬМИ



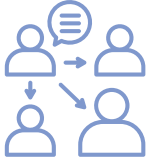
Відповіді на питання «З яких джерел ви найчастіше отримуєте різну інформацію?», % респондентів



Відповіді на питання «Якими соціальними мережами ви зазвичай користуєтесь?»



Відповіді на питання «Які телеканали ви зазвичай дивитесь?»



# РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТІВ ЩОДО РОБОТИ З ВРАЗЛИВИМИ ДО ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ/ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГРУПАМИ

## Групове/індивідуальне консультування.

Проведення консультацій для всіх вразливих груп на тему торгівлі/експлуатації людей. Під час консультування в невеличких групах чи особистого спілкування, людям з вразливих груп легше сприймати інформацію, в них більше можливостей зрозуміти проблему.

## Інформаційно-профілактичні заходи із запрошенням фахових спеціалістів (юристів, психологів).

Проведення і рекламування заходів, пов'язаних з тематикою торгівлі людьми/експлуатації людей, дозволить залучити представників вразливих груп, допоможе їм отримати безкоштовні психологічні чи юридичні послуги, вирішити проблемні питання.

## Показ документальних фільмів відповідної проблематики в МКП (місцях колективного проживання) та їх обговорення.

## Проведення тестувань на визначення рівня вразливості різних груп населення до торгівлі/експлуатації людей. Інформування про тестування.

Розробка, організація і проведення тестувань для різних категорій вразливих груп дає змогу зрозуміти рівень обізнаності з проблемою, виявити прогалини в знаннях, побачити напрями для подальшої роботи.

## РЕКОМЕНДОВАНІ ЕКСПЕРТАМИ ПОВІДОМЛЕННЯ

Інформування про небезпеку торгівлі людьми/експлуатації має, за можливості, носити лаконічний характер, бути зрозумілим для сприйняття. Окрім того, бажано, щоб такі повідомлення мали потенціал вірусного поширення серед вразливих груп, а для цього вони мають легко запам'ятовуватися. Зокрема, експерти сформулювали кілька повідомлень, які можуть бути маркерами небезпеки і використовуватися в інформаційних кампаніях:

«Захмарна заробітна плата — це ілюзії»

«Стикнулась/вся з випадками торгівлі чи експлуатації — подзвони, повідом відповідну службу»

«Компанія, яка пропонує роботу, не викликає довіри? — Перевір її»

«Маєш сумніви стосовно пропонованої роботи — подзвони, проконсультуйся»

«Не надають жодних гарантій? — Задумайся»

«Просьть віддати свої документи? — Задумайся»

«Перш ніж погоджуватись на захмарну заробітну плату — перевір, скільки платять таким фахівцям на ринку праці»

НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ  
З ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ  
ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ

**0 800 505 501**

(зі стаціонарних телефонів по Україні)

**527**

(з мобільних телефонів по Україні)

БЕЗКОШТОВНО ТА КОНФІДЕНЦІЙНО. ЩОДНЯ З 8:00 ДО 20:00



[WWW.STOPTRAFFICKING.ORG](http://WWW.STOPTRAFFICKING.ORG)



@SafeMigrationBot

